

BYTČIANSKA FILATELIA

INFORMAČNÝ BULLETIN VYDÁVA KLUB FILATELISTOV V BYTČI
PRE ČLENOV A PRIAZNIVCOV

Ročník III.

Číslo 3 / 2013 / 26

KOŠICE EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013

**Informácia o stretnutí filatelistov
Spoločenstva sv. Gabriel 13.4.2013 v Košiciach**

Vážení filatelisti, priatelia zberatelia,

máme za sebou pravdepodobne kalendárne najstudenší mesiac roka, pre mňa aj najsmutnejší, nakoľko 18. februára som pochoval brata. Pre starších ani mesiac marec nie je dobrá pranostika. Život však ide ďalej a pokračuje aj Bytčianska filatelia.

Po tomto všeobecnom úvode chcem informovať, že výbor v užšom zoskupení pripravuje zabezpečenie Dní filatelie, čo sa len čiastočne darí. Pre Slovenskú poštu, a. s., mali by sme dodať návrhy na príležitostnú pečiátku k XXX. Dňom filatelie Slovenska. Pečiátka sa bude používať 14. a 15. septembra na zriadenej príležitostnej poštovej priehradke priamo v Sobášnom paláci a 15.9. pre filatelistické účely aj v Dome kultúry v Bytči. Pečiátka má mať presný dátum 14. 9. 2013 a domicil Bytča 1. Obsah pečiátky by mal zvýrazniť nielen jubileum, ale aj filatelistický prvok. Návrh môže podať ktokoľvek z členov, preto Vás týmto vyzývame.

Vzhľadom na skutočnosť, že v budúcom roku priamo naše mesto bude poctené príležitostnou poštovou známku, grafickým stvárnením Sobášneho paláca, nebolo by vhodné niektoré podujatia opakovať, preto rozsah podujatí sa čiastočne zúži. Rozhodne mienime vydať katalóg a uvažovali sme nad vydaním publikácie k 70. výročiu od založenia Zväzu slovenských filatelistických spolkov v roku 1943. Podstata záleží tak od finančnej stránky ako aj časového faktora. V budúcom čísle uverejníme zrejme konkrétnejšie poznatky.

Do tohto čísla nám opäť prispela riaditeľka odboru poštových služieb Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pani Ing. Jarmila Brichtová, ktorá v Prahe príhovorom otvárala podujatie k 20. výročiu slovenskej známkovej tvorby. Ďakujeme jej za konkrétne poskytovanie informácií našim členom.

Člen organizačného výboru Dr. Otto Gáťa má v súčasnosti povinnosti v Plevníku – Drienovom, kde zabezpečuje prípravné práce na inaugurácii poštovej známky Dominik Tatarka. Ako informoval, v predaji budú známky, obálky prvého dňa vydania a ďalší filatelistický materiál dodaný Pofisom, ktorý zriadi príležitostnú poštovú priehradku. Tá bude otvorená od 13.30 hod. v kultúrnom dome na poschodí. K dispozícii bude príležitostná pečiátka. Od 14.00 hod. začína vlastný program inaugurácie poštovej známky. Organizátori dajú do predaja aj analógové pohľadnice a Pamätný list. Vhodná by bola účasť zberateľov z Bytče aj z dôvodu, že o rok obdobné podujatie budeme pripravovať v Bytči a poznatky môžu byť vhodným návodom. Uvedené dávam do pozornosti z dôvodu, že inaugurácia poštovej známky v Plevníku – Drienovom je jediná v našom okolí po dvadsiatich rokoch.

Stanislav Helmeš, predseda KF

Ďalšie podnety pre známkovú tvorbu

Považie, aj to naše stredné má hodne prírodných krás a medzi ne rozhodne patria Súľovské skaly a Manínska tiesňava. Sú to krásy, ktoré sa zobrazovali na rytinách už v 16. storočí v súvislosti so Súľovským hradom, na obrazoch v ďalších storočiach, na pohľadniciach od začiatku 20. storočia a na nespočetných fotografiách. Zaslúžia si, aby ich krása a príťažlivosť sa stala aj predlohou pre poštové známky Slovenska. Preto redaktor bulletinu Bytčianska filatelia zaslal podnet Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR na vydanie známok s témou Súľovských skál a Manínskej tiesňavy. Po emisiách napríklad Ochrana prírody, príležitostných známok Jaskyňa Domica a Ochtinská aragonitová jaskyňa v emisii Krásy našej vlasti, práve v tejto emisii by bol vhodný aj uvedený námet Súľovských skál a Manínskej tiesňavy, obe v Stražovskom pohorí. (Pohľadnica Súľovských skál z čias Rakúsko-uhorskej monarchie a akvarel Thomasa Endera z roku 1861. Zmenšené, obe pôvodne vo farbe).

Zaujímavé a účelné oslobodenie od poštového

Košice sú v tomto roku Európske hlavné mesto kultúry. Slovenská pošta vydala pohľadnicu, ktorou oznámila, že titul oslavuje spolu Košicami. Na propagačnej pohľadnici je Dóm sv. Alžbety a na adresnej strane v priestore pre známku je uvedené : „Vec poštovej služby. Platí do 18. 1. 2013.“ Teda do 18.1. bolo možné vďaka pošte zdarma zasielať predmetné propagačné pohľadnice. Kiež by sa tento dobrý úmysel ujal aj pri organizovaní iných, či už celoštátnych národných alebo duchovných podujatí.

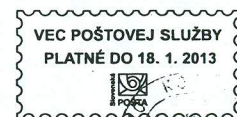
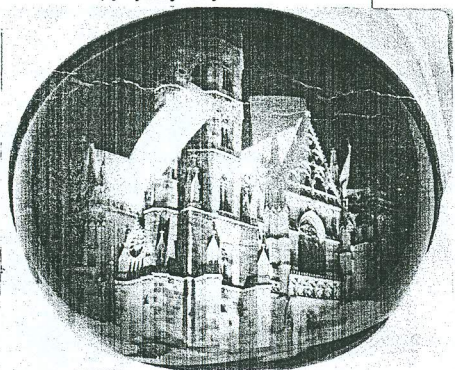
Hoci som desiatky rokov filatelistom s takouto konkrétnosťou som sa nestretol. Isto zaujímavosť a nielen to – poskytnutie propagácie Slovenskou poštou, a. s., organizátorom - grátis. Spolupráca v praxi.

(Keď v roku 1942 bola Medzinárodná výstava poštových známok v Bratislave, železnice Slovenskej republiky poskytovali až 50 % zľavu pre tých, ktorí išli na výstavu, dokonca pre školskú mládež až 70 % a z východného Slovenska cestovné zdarma ! Bola to podpora spoločenského i kultúrneho podujatia a výsledok sa už o rok dostavil. Začali vznikať kluby slovenských filatelistov. Mládež sa začala venovať prostredníctvom známok poznávaniu sveta. Názorný zemepis. O rok bol založený Zväz slovenských filatelistických spolkov a po jeho založení nebol mesiac, aby nevznikli aspoň dva nové spolky.

(Za zaslané ďakujeme tajomníkovi Slovenskej filatelistickej akadémie a podpredsedovi Spoločenstva sv. Gabriel p. Hubertovi Dobálovi z Košíc).
O. Gáta

Pozývame Vás navštíviť
Košice - Európske hlavné mesto kultúry 2013!
You are invited to visit Košice - European Capital
of Culture 2013!
Nous vous invitons à Košice - Capitale
Européenne de la Culture 2013!
Zapraszamy Państwa do odwiedzenia
Europejskiej Stolicy Kultury 2013.

Výstava vybraných najlepších ryteckých prepisov k slovenským poštovým známkam, Poštové múzeum Praha v dňoch 7. 2. – 21. 4. 2013

V Poštovom múzeu Praha sa 6. 2. 2013 konala vernisáž výstavy vybraných najlepších ryteckých prepisov k slovenským poštovým známkam z tvorby našich rytcov Martina Činovského, Františka Horniaka a Rudolfa Cigánika. Výstavu usporiadalo Poštovní muzeum Praha v spolupráci s Poštovým múzeom Slovenskej pošty, a. s., Banská Bystrica. Na vernisáži sa zúčastnil veľvyslanec Slovenskej republiky v Českej republike Ing. Peter Brňo a námestník ministra zahraničných vecí Českej republiky JUDr. Vladimír Galuška, zástupcovia rezortných ministerstiev, ako aj Českej pošty, s. p., Slovenskej pošty, a. s., a ďalší hostia. Z autorov vystavených prác sa otvorenia výstavy zúčastnil rytec František Horniak.

Na otvorení výstavy bol vyzdvihnutý význam a vysoká umelecká hodnota ryteckého prepisu výtvarných návrhov na poštové známky a používaná technika oceľotlače a zvlášť viacfarebná oceľotlač z plochých platní. Taktiež bola ocenená spolupráca oboch poštových múzeí, ktorá spočíva najmä v usporadúvaní výstav zameraných na známkovú tvorbu a dejiny poštovníctva. Súčasťou výstavy sú rytecké rozkresby výtvarných návrhov vybraných poštových známok, príklady ryteckých rozkresieb ilustrácií na obálky prvého dňa vydania (FDC), odtlačky rytín známok a ilustrácií na FDC, ako aj postupnosti tlače k niektorým známkam.

Celkovo ide o vystavenie tlačových podkladov k 37 poštovým známkam vydaným za obdobie rokov 1995 – 2012. Jednotlivé ročníky emisných plánov sú na výstave zastúpené tlačovými podkladmi, podľa prípadu k jednej až štyrom emisiám ročne. Výstava je vytvorená zo zbierkových predmetov dokumentujúcich prípravu slovenských poštových známok, ktoré získali prestížne národné aj medzinárodné ocenenia.

Medzi vystavenými exponátmi dominuje emisný rad Umenie, zastúpený 21 emisiami (napr. rytecké prepisy diel Majstra Pavla z Levoče, Martina Benku, Ladislava Medňanského, Dominika Skuteckého, Albína Brunovského, Jozefa Baláza, Dezidera Millyho, Zoltána Palugyaya, Cypriána Majerníka, Jána Mudrocha atď.), ktorý dopĺňajú ďalšie emisné rady, a to Krásy našej vlasti so štyrmi emisiami (Vikolínec - 1995, Krásna Hôrka - 1998, Ochtinská aragonitová jaskyňa - 1997 a Dobšinská ľadová jaskyňa - 2011), EUROPA štyrmi emisiami (Izabela Textorisová - 1996, Tatranský národný park - 1999, Studenovodský vodopád - 2001 a Cirkus - 2002), Ochrana prírody s dvoma emisiami (Drop fúzatý - 2011 a Národný park Nízke Tatry Skalienka ležatá a Lomikameň premenený - 2012) a Významné historické výročia tromi emisiami (Dejiny poštového práva - 2000, 1100. výročie prvej písomnej zmienky o Bratislave - 2007 a 700. výročie Bitky pri Rozhanovciach - 2012). Emisný rad Deň slovenskej poštovej známky a filatelie je na výstave zastúpený ryteckým prepisom poštovej známky venovanej tvorcovi československých a slovenských poštových známok Karolovi Ondreičkovi (2010). Samozrejme, že medzi vystavenými ryteckými prepismi sú aj ukážky venované medzinárodným vydaniám poštových známok, a to s Čínou (Terasy Handan a Bojnický zámok - 2002) a s Rakúskom (Carnuntum a Gerulata - 2009).

Výstava je pre verejnosť ojedinelou príležitosťou zoznámiť sa s dielami rytcov, ktoré sú ako zbierkové predmety uložené v depozite Poštového múzea Slovenskej pošty, a. s. v Banskej Bystrici. Súčasne si návštevník výstavy môže vytvoriť predstavu o tom ako prebieha umelecká príprava tlačových podkladov na poštové známky pred ich výrobou v tlačiarňach. Dňa 7. 2. 2013 po otvorení výstavy pre verejnosť bola otvorená aj príležitostná priehradka a konala sa autogramiáda Františka Horniaka. K výstave bol vydaný príležitostný poštový lístok a príležitostná pečiatka. Výstava potrvá do 21. apríla 2013 a návštevníci ju môžu vidieť v Poštovom múzeu Praha na adrese Nové mlýny 2 denne okrem pondelka, a to od 9:00 do 12:00 a od 13:00 do 17:00.

Predmetný článok pre bulletin BYTČIANSKA FILATELIA napísala pani Ing. Jarmila Brichtová, riaditeľka odboru poštových služieb Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá sa zúčastnila otvorenia výstavy v Prahe.

Redakčná rada bulletinu BYTČIANSKA FILATELIA ďakuje pani Ing. Jarmile Brichtovej za sprostredkovanie informácií čitateľom bulletinu z filatelistických a poštových podujatí zo Slovenska alebo zo zahraničia, ktorých sa za ministerstvo resp. Slovenskú republiku zúčastňuje prípadne ktoré priamo otvára.

FEPA NEWS – decembrové číslo 2012

Časopis Európskej filatelistickej asociácie (Federation of European Philatelic Associations) v decembrovom čísle 2012, ktoré vyšlo na 83 stranách (kriedového papiera) prinieslo **vyvážené** články o tom, čo sa pripravuje i hodnotiace z podujatí, ktoré sa uskutočnili. Editorom je prezident FEPA Jörgen Jörgensen a koeditorom je José Ramon Moréno. Časopis má administratívne sídlo v Steniose v Dánsku.

Prezident FEPA má v každom čísle svoju tzv. otvorenú stránku na ktorej informuje najmä o tom, ktoré akcie sa v Európe uskutočnia. Napríklad pripravuje sa výstava v Jihlave (apríl 2013), ďalšia výstava na Islande Nordia 2013, Rossica 2013 v Rusku v Moskve, Fepa kongres v Madride atď. Hodnotená je výstava v Maribore v Slovinsku (na 4 stranách!), výstava v Liechtensteinsku LIBA 2012, Článok je o výstave v Lidiciach, o výstave skautov EuroScout 2012, o výstave v Ríme, Španielsku, Chorvátsku, v škótskom Perth, o zberateľoch známok Československa v Európe (!) Zaujal ma článok o Španielskej filatelistickej akadémii, ktorá má nový emblém. Áno, je evidentná snaha filatelistických zväzov prezentovať sa, ukázať, pritiahnúť, publikovať o sebe. A čo náš Zväz slovenských filatelistov? Obávam sa, že tí, ktorí chodia po svete žijú už úplne inde, len nie na Slovensku. Nebyť Nitry, hádam by ani nebola výstava. Máme síce Spravodajcu ZSF – zväzovú tlač, domnievam sa však, že zásadne by sa mala prehodnotiť koncepcia. Je zastaraná. Ale, niečo z minulosti.

Prepáčte mi za trochu osobného. Spomínam na rok 1978 a na Pragu 78 – svetovú výstavu. Zoznámil som sa s terajším riaditeľom, ktorý vedie komisiu pre filatelistickú literatúru Dr. Giancarlo Morolli (bol na čele komisie námetovej filatelie). Poslal mi ako redaktorovi Martinie niekoľko zásadných článkov na uverejnenie v Martinii, čo sa realizovalo. Na Medzinárodnej výstave poštových známok v Bratislave v roku 2001 som sa zoznámil s terajším viceprezidentom FEPA José Ramonom Morenom. Boli sme z KF Martinia v Bratislave na seminári o otvorenej triede: JUDr. Táňa Rapčanová, Ing. Machník a ja. V nasledujúcom roku sme v Bytči organizovali na Slovensku vôbec Prvú výstavu jednorámových exponátov BYTČA 2002. Všetko perfektne zvládla JUDr. Rapčanová s organizačným výborom. Žiada sa povedať, že ako Dr. Morolli, tak J. R. Moréno, sú ľudia, ktorí nielen vo filatelii, ale vo verejnom živote stoja na vysokých spoločenských priečkach a pritom sú neveriteľne skromní, ochotní vypočuť, uznať, vecne poučiť, nedávajú ani slovom pocítiť, že sú niečo viac. Od nich by sa mali učiť správaniu tí, ktorí síce vedomosti majú, ale chýba im asi kúsok skromnosti. Tak som sa zamyslel pri čítaní.

Otto Gáfa

So vzťahom k Bytči

VELKO-BYTČIANSKA FILIÁLKA TATRY HORNOUHORSKEJ BANKY ÚČ. SPOLKU VEĽKÁ BYTČA

V roku 1985 sa v Uhorsku zriadila banka s názvom Horno-uhorská banka Tatra. Filiálka Tatra banky sa založila aj v Bytči. Vzhľadom na nutnosť pravidelnej informovanosti Tatry - Horno-uhorskej banky v Martine (v tom čase s názvom Turócszentmárton) dala banka v Martine natlačiť firemné obálky pre filiálky. Takéto obálky používala aj filiálka Tatry Horno-uhorskej banky v Bytči s názvom Veľko-bytčianska filiálka.

Na reprodukovanej celistvosti z 18. februára 1914 s dennou dvojkruhovou pečiatkou poštového úradu v Bytči, s vtedajším domicilom v maďarskom jazyku NAGYBICSCSE je známka z roku 1913. Ide o vydanie tzv. záplavových známok, nominálnej hodnoty 10 fil., čo v tom čase bola bežná frankatúra pre obyčajné listy.

